

**METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG**

2e Bestuursrapportage MRDH 2016

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. SAMENVATTING BEGROTINGSWIJZIGING	5
3. PROGRAMMA'S	6
3.1 PROGRAMMA VERKEER	7
3.1.1 <i>Beleidsmatige voortgang</i>	7
3.1.2 <i>Financiële afwijkingen</i>	11
3.2 PROGRAMMA OPENBAAR VERVOER	13
3.2.1 <i>Toelichting beleidsmatige afwijkingen</i>	13
3.2.2 <i>Financiële afwijkingen</i>	16
3.3 PROGRAMMA ECONOMISCH VESTIGINGSKLIMAAT	18
3.3.1 <i>Beleidsmatige afwijkingen</i>	18
3.3.2 <i>Financiële afwijkingen</i>	23
3.4 PROGRAMMA SAMENWERKINGSVERBANDEN	25
3.4.1 <i>Financiële afwijkingen</i>	25
4. PARAGRAFEN	26
4.1 ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING	26
4.1.1 <i>Financiële afwijkingen</i>	26
5. BESLUIT	28
BIJLAGE 1 – STAAT VAN RESERVES EN FONDSSEN	29

1.

1. Inleiding

Algemeen

Hierbij ontvangt u de 2^e Bestuursrapportage 2016 van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Op basis van de inzichten van medio september 2016 is gekeken naar de verwachte financiële afwijkingen ten opzichte van de op 1 juli 2016 door het algemeen bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag vastgestelde 1^e begrotingswijziging 2016. Ook worden de afwijkingen ten opzichte van de geplande activiteiten uit de begroting 2016 weergegeven.

Regionaal Investeringsprogramma

Op 6 juli jl. bereikten we een belangrijke mijlpaal voor de regionaal economische structuurversterking. Minister-president Mark Rutte nam het Regionaal Investeringsprogramma in ontvangst. De MRDH, de provincie Zuid-Holland, de regio's Holland Rijnland en Drechtsteden en de Economische Programmaraad Zuidvleugel tonen daarmee waar de regio gezamenlijk op inzet.

De tot het investeringsprogramma behorende meer dan 150 projecten staan op de site www.investeringsprogramma.nl. De site bevat door de provincie en gemeenten toegeleverde informatie over de projecten.

De projecten in het investeringsprogramma zijn niet in beton gegoten. Er zullen projecten bijkomen, er zullen projecten wijzigen en er zullen projecten afvallen. Ook kunnen we niet alles tegelijkertijd, we moeten keuzes maken waarmee we beginnen. De realisatie van de projecten is veelal afhankelijk van diverse partners. Daarom zoeken we de samenwerking met bedrijven, kennisinstellingen, medeoverheden, financiers, sociale ondernemingen en maatschappelijke organisaties. Daar horen nieuwe samenwerkings-, financierings- en verdienmodellen bij.

Het investeringsprogramma geeft een forse impuls aan de regio en aan Nederland als geheel. Pakken we het goed aan, dan zal de economie in de regio met 2 tot 4% kunnen groeien. Op basis van de investeringen, die voor de meeste projecten in kaart zijn gebracht, verwachten we dat voor de uitvoering van het Regionaal Investeringsprogramma de komende 10 jaar indicatief 12 tot 15 miljard euro nodig is van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Per project zal in de verdere uitwerking een bekostigings- en financieringsarrangement moeten komen.

Gemeenten hebben de mogelijkheid om tot 14 oktober a.s. hun zienswijzen op het investeringsprogramma in te dienen. Definitieve vaststelling van het Regionaal Investeringsprogramma is voorzien in het Algemeen Bestuur op 9 december a.s.

De voorbereiding van de uitvoering hebben we al wel ter hand genomen. Daarbij gaat het onder andere om het eenduidig beleggen van het bestuurlijk eigenaarschap van de projecten.

Verder willen we focusprojecten benoemen. Dit zijn projecten uit de lijst van 150 projecten met een grote regionale betekenis die in de periode tot medio 2017 tot een concreet resultaat kunnen leiden. Daarnaast herkennen we ook projecten als focusprojecten als deze van dusdanig regionaal belang zijn dat een (nadere) verkenning of eerste actie gewenst is. Deze verkenning zal dan moeten leiden naar een go/no go-beslissing binnen afzienbare tijd voor wat betreft de uitvoering van het project. Vanzelfsprekend blijft het een toetspunt dat de 23 gemeenten zich hierin moeten kunnen herkennen.

Als MRDH richten we 'vliegwielfaciliteiten' in waarmee we projecten kunnen ondersteunen. Het gaat om het inzetten van experts voor bijvoorbeeld financiering, public affairs en 'Europa'. In dit kader is er een MRDH tafel met het Rijk en gestructureerd overleg met de banken, pensioenfondsen en Europese instellingen.

Het Regionaal Investeringsprogramma heeft op dit moment nog geen consequenties voor de begroting van de MRDH. Op het moment dat dat wel het geval is ontvangt u hiervoor een voorstel ter besluitvorming.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 treft u de samenvatting van de 2e begrotingswijziging 2016 aan. In hoofdstuk 3 worden op programmaniveau de financiële afwijkingen gepresenteerd. Over de beleidsmatige afwijkingen wordt in dit hoofdstuk via een stoplichtenmodel gerapporteerd. In hoofdstuk 4 worden de afwijkingen op het gebied van Organisatie en Bedrijfsvoering toegelicht. In bijlage 1 is de staat van Reserves en Fondsen opgenomen.

2. Samenvatting begrotingswijziging

Programmabegroting (euro's)	Eerst gewijzigde begroting 2016	Prognose 2016	Begrotings- wijziging 2016-2
<i>Lasten per programma</i>			
1. Verkeer	165.888.900	112.690.747	-53.198.153
2. Openbaar vervoer	477.371.500	508.459.900	31.088.400
3. Economisch vestigingsklimaat	6.643.570	7.055.992	412.422
4. Samenwerkingsverbanden	2.554.500	2.554.500	0
Totaal	652.458.470	630.761.138	-21.697.331
<i>Baten per programma</i>			
1. Verkeer	165.888.900	112.690.747	-53.198.153
2. Openbaar vervoer	477.371.500	508.459.900	31.088.400
3. Economisch vestigingsklimaat	5.894.106	6.259.928	365.822
4. Samenwerkingsverbanden	2.554.500	2.554.500	0
Totaal	651.709.006	629.965.075	-21.743.931
Resultaat voor reservemutaties	-749.464	-796.064	-46.600
Onttrekking aan Egalisatiereserve EV	749.464	796.064	46.600
Resultaat na reservemutaties	0	0	0

Resultaat tweede begrotingswijziging 2016

Het resultaat vóór bestemming van deze begrotingswijziging bedraagt € 46.600 nadelig. Dit wordt veroorzaakt door incidenteel hogere apparaatslasten, voor zover deze zijn toe te rekenen aan het programma Economisch vestigingsklimaat. Deze incidenteel hogere apparaatslasten zijn het gevolg van de verplichte invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) met ingang van 1 januari 2017. Voorgesteld wordt om deze incidentele last te dekken door een onttrekking aan de bestemmingsreserve Egalisatiereserve economisch vestigingsklimaat, ten laste van het nog niet gealloceerde deel in deze reserve.

Programmatotaal

Het begrotingstotaal daalt met € 22 miljoen, de lasten dalen van € 652 miljoen naar € 630 miljoen. Deze daling wordt vooral veroorzaakt doordat de bijdrage aan de verlenging van de A16 (programma Verkeer) wordt doorgeschoven naar 2017 vanwege een latere uitvoering dan oorspronkelijk gepland. Daartegenover staan hogere lasten voor de Rotterdamse baan (programma Verkeer) en de OV-projecten Netwerk Randstadrail (NRR) en Aanlanding Erasmuslijn. De hogere lasten voor de projecten Rotterdamse baan en NRR zijn een gevolg van in 2016 betaalde kosten voor werkzaamheden, die volgens eerdere plannings al in 2015 zouden worden uitgevoerd. Het gaat hier alleen om een budgetverschuiving in jaren: de totale begroting voor deze projecten wijzigt dus niet. Het project Aanlanding Erasmuslijn betreft alleen een nu in de begroting aangebrachte splitsing tussen kosten en ontvangen bijdragen en is dus budgettair neutraal.

De voorgestelde begrotingswijzigingen worden in hoofdstuk 3 per programma nader toegelicht.

3. Programma's

Beleidsmatige afwijkingen

In deze bestuursrapportage wordt met betrekking tot de voortgang van in 2016 te realiseren activiteiten het zogenaamde "stoplicht-model" gehanteerd. Per programma wordt in kleur de stand van zaken van de geplande activiteiten uit de begroting 2016 weergegeven. Bij afwijkingen is een toelichting opgenomen. Peildatum hiervoor is medio september. Hierna volgt een korte uitleg van het gebruik van de kleuren.

Status	Betekenis
Groen	De activiteit wordt conform planning gerealiseerd.
Oranje	Het realiseren van de voor 2016 geplande activiteit loopt vertraging op.
Rood	De activiteit wordt niet meer gerealiseerd.

Financiële afwijkingen

In de financiële overzichten per programma zijn prognoses voor de realisatie van de begroting 2016 opgenomen. Indien deze prognoses afwijken van de in juli 2016 door het algemeen bestuur gewijzigde begroting 2016 is een voorstel tot begrotingswijziging opgenomen.

3.1 Programma Verkeer

3.1.1 Beleidsmatige voortgang

Acties in 2016	Status	Toelichting
Concurrerende economie		
<p><u>MRDH breed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bijdragen aan het MIRT-onderzoek Rotterdam-Den Haag, samen met het Rijk en de centrumgemeenten. Uitwerken van de Strategische Bereikbaarheidsagenda van de MRDH. <p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bijdragen aan de totstandkoming van de grote wegverkeersprojecten in de regio, zoals de A4 Delft-Schiedam, de verbreding van de A15 Maasvlakte-Vaanplein, de A13/A16-verbinding en de Blankenburgverbinding. Laten uitvoeren van het vraagbeïnvloedingsprogramma Beter Benutten vervolg door de Verkeersonderneming. <p><u>Regio Haaglanden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bijdragen aan de totstandkoming van de grote wegverkeerprojecten in de regio, zoals de Rotterdamsebaan, A4-passage en Poorten & Inprikkers, A4 Delft-Schiedam en het programma Aansluitingen HWN-OWN (hoofdwegennet/onderliggend wegennet), maar ook aan grote wegverkeerprojecten over de grenzen van de regio heen, zoals de RijnlandRoute. Samen met de gemeenten, provincie, Rijkswaterstaat, VNO-NCW West werken aan de realisatie van maatregelen uit het Beter Benutten 1 – programma. Coördineren van het vervolgprogramma Beter Benutten Haaglanden en met genoemde partijen uitwerken van vraagsturingsprojecten door bedrijfsleven en verbeteren infrastructuurprojecten door overheden. 		
Verbeteren van de kwaliteit van plekken		
<p><u>MRDH breed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Inventariseren van OV-locaties waar een tekort aan fietsparkeerplaatsen is om vervolgens met wegbeheerders afspraken te maken over realisatie en subsidies. Onderzoeken van de mogelijkheden voor verhuur van fietsen bij OV-locaties en dit te adviseren aan de wegbeheerders en vervoerbedrijven. Herijken van de regionale 		

<p>fietsroutenetwerk(en).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met de provincie Zuid-Holland als partner van het regionaal orgaan Verkeersveiligheid (ROV Z-H) gemeenten stimuleren de verkeersveiligheid te verbeteren middels gedragsbeïnvloedingsmaatregelen (bijvoorbeeld Totally Traffic voor het voortgezet onderwijs en SCHOOL op SEEF in het basisonderwijs). • Gemeenten stimuleren/ondersteunen deel te nemen aan het uitvoeren van landelijke campagnes en het promoten van de schoolbrengdag . • Verstrekken van subsidies aan wegbeheerders om verkeersonveilige situaties aan te pakken, bijvoorbeeld blackspots <p><u>Regio Haaglanden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijdragen aan de bouw van een fietsviaduct over de A4 (Ypenburg, Den Haag). 		
<p>Kansen voor mensen</p>		
<p><u>MRDH breed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met de partners in de Zuidvleugel verder vorm geven aan de organisatie van Regionaal (Operationeel) Verkeersmanagement bij BEREIK!. • De MRDH levert 0,5 fte aan het op 1 januari 2011 opgerichte Regionaal Verkeerskundig Team van BEREIK!. • Met gemeenten, provincie en omliggende regio's samenwerken aan het opstellen van een beleidsplan en uitvoeringsprogramma snelfietsroutes 2015-2025. • Monitoren van het fietsgebruik op meer dan tachtig locaties om vervolgens de regionale fietsroutenetwerken te herijken. <p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring van de verkeersintensiteiten op de N471. • Afspraken maken over de korte termijn maatregelen voor de Harmsenknoop N57-A15 en het knooppunt Vijfsluizen bij Schiedam/Vlaardingen. • Subsidiëren van maatregelen in het kader van het programma Beter Benutten vervolg. • Bijdragen (kennis en subsidie) aan de uitvoering van de snelfietsroute Rotterdam-Spijkenisse. • Bijdragen aan de voorbereiding van de snelfietsroutes Rotterdam – Gouda. <p><u>Regio Haaglanden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerken met de gemeenten, provincie, RWS, VNO-NCW West aan de 		

<p>realisatie van maatregelen op het gebied van weginfrastructuur uit het Beter Benutten 1 – programma en Beter Benutten Vervolg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijdragen aan de voorbereiding van de snelfietsroute Rotterdam – Zoetermeer. 		
<p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • De snelfietsroute Dordrecht – Rotterdam (F16) van bewegwijzering voorzien. 		Uitvoering is vertraagd, maar zal wel in 2016 plaatsvinden. Zie hierna voor het effect hiervan op de promotiecampagne.
<p>De duurzame regio</p>		
<p><u>MRDH breed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • In samenwerking met de regiogemeenten, RWS, PZH, Havenbedrijf Rotterdam en met betrokkenheid van de belangenorganisaties wordt een beleidskader over vrachtwagenparkeren opgesteld voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. • Het (laten) beheren van de regionale verkeers- en milieumodellen Rotterdam en Haaglanden. • Het stimuleren van het fietsgebruik met de jaarlijkse actie ‘Op de fiets werkt beter!’ <p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het door de Verkeersonderneming laten uitvoeren van de deelprogramma’s ‘reisgedrag, rijgedrag en logistiek’ in het kader van het programma Beter Benutten Vervolg. <p><u>Regio Haaglanden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren afspraken over werk gerelateerd parkeren tussen bedrijven en overheidspartijen en dragen bij aan het verbeteren en uitbreiden van diverse P+R-locaties. 		
<p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeren van een promotiecampagne en de nameting van de snelfietsroute Dordrecht – Rotterdam (F16). 		De bewegwijzering wordt in Q4 uitgevoerd. Hierdoor zal de promotiecampagne en de nameting niet meer in 2016 uitgevoerd worden.
<p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afronden van het Verwijzingsplan P+R. 		Door vertraging van contractuele afspraken tussen Rijkswaterstaat en de gemeente Rotterdam is uitwerking van het Verwijzingsplan P+R vertraagd en zal uitvoering niet meer in 2016 plaatsvinden.
<p><u>Regio Haaglanden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijdragen aan het aanpakken van knelpunten op het gebied van de luchtkwaliteit en geluidsbelasting en samen met de gemeenten het Programma Duurzame Mobiliteit uitvoeren. 		Bij de uitwerking van de Uitvoeringsagenda wordt de ambitie ten aanzien van DuMo in concrete doelstellingen vertaald. Dat leidt in 2016 niet meer tot uitvoering van een programma DuMo.

Efficiënt en rendabel		
<u>MRDH breed</u> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken van de Strategische Bereikbaarheidsagenda van de MRDH met speciale aandacht voor innovatieve mobiliteitsconcepten. <u>Rotterdamse regio</u> <ul style="list-style-type: none"> • Laten uitvoeren door de Verkeersonderneming van het deelprogramma reisgedrag van Beter Benutten vervolg. <u>Regio Haaglanden</u> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met het bedrijfsleven / VNO-NCW West voortzetten van innovatieve maatregelen die gericht zijn op ander reisgedrag en verbetering van de reis- en routeinformatie, ter uitvoering van het Regionaal Convenant Bereikbaar Haaglanden dat door ruim 60 bedrijven en een aantal bedrijvenverenigingen is ondertekend. 		

3.1.2 Financiële afwijkingen

Programma 1: Verkeer (euro's)	Eerst gewijzigde begroting 2016	Prognose 2016	Begrotings- wijziging 2016-2
Lasten:			
<u>Programmakosten regio Haaglanden</u>			
- <i>Beleid en programmering</i>	100.000	2.000.000	1.900.000
- <i>Verkeersmanagement en wegenstructuur</i>	57.102.600	69.587.947	12.485.347
- <i>Fiets- en ketenmobiliteit</i>	11.185.200	10.785.200	-400.000
- <i>Verkeersveiligheid</i>	5.820.000	4.820.000	-1.000.000
- <i>Apparaatslasten</i>	2.343.400	2.392.900	49.500
Subtotaal regio Haaglanden	76.551.200	89.586.047	13.034.847
<u>Programmakosten Rotterdamse regio</u>			
- <i>Beleid en programmering</i>	2.500.000	2.000.000	-500.000
- <i>Verkeersmanagement en wegenstructuur</i>	72.672.800	9.472.800	-63.200.000
- <i>Fiets- en ketenmobiliteit</i>	6.739.000	6.739.000	0
- <i>Verkeersveiligheid</i>	5.082.500	2.500.000	-2.582.500
- <i>Apparaatslasten</i>	2.343.400	2.392.900	49.500
Subtotaal Rotterdamse regio	89.337.700	23.104.700	-66.233.000
Totaal lasten	165.888.900	112.690.747	-53.198.153
Baten:			
Regio Haaglanden	76.551.200	89.586.047	13.034.847
Rotterdamse regio	89.337.700	23.104.700	-66.233.000
Totaal baten	165.888.900	112.690.747	-53.198.153
Resultaat	0	0	0

Toelichting financiële afwijkingen:

Regio Haaglanden

Beleid en programmering

In de eerst gewijzigde begroting 2016 waren deelbudgetten voor beleid en programmering ondergebracht bij de investeringen. Met de voorgestelde tweede begrotingswijziging van € 1,9 miljoen wordt dit budgetneutraal uit de betreffende investeringsbudgetten van Verkeersmanagement en wegenstructuur en Fiets- en ketenmobiliteit gehaald en toegevoegd aan het budget voor beleid en programmering.

Verkeersmanagement en wegenstructuur

In de eerst gewijzigde begroting 2016 was voor de Rotterdamse Baan een bedrag van € 44,2 aan uitgaven opgenomen. Als gevolg van in 2016 betaalde kosten voor werkzaamheden die volgens eerdere plannings al in 2015 zouden zijn uitgevoerd, moet de begroting 2016 voor dit project worden verhoogd tot € 57,2 miljoen. Het gaat hier alleen om een budgetverschuiving in jaren: de totale projectbegroting wijzigt dus niet.

Regio Rotterdam

Verkeersmanagement en wegenstructuur

De in de eerst gewijzigde begroting 2016 opgenomen bijdrage aan de verlengde A16 is doorgeschoven naar 2017 voor een bedrag van € 63,2 miljoen vanwege een latere uitvoering dan oorspronkelijk gepland.

Verkeersveiligheid

De verwachte bestedingen zijn lager, omdat het aantal aanvragen voor o.a. blackspots lager is dan verwacht op basis van de meldingen.

De incidenteel hogere apparaatslasten worden nader toegelicht in hoofdstuk 4.1.1 van deze rapportage.

3.2 Programma Openbaar Vervoer

3.2.1 Toelichting beleidsmatige afwijkingen

Acties in 2016	Status	Toelichting
Concurrerende economie		
<p><u>MRDH Breed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bijdragen aan het MIRT-onderzoek Bereikbaarheid Rotterdam-Den Haag. Bijdragen aan het MIRT-onderzoek Internationale Connectiviteit. Participatie in Europese projecten en onderzoeken. <p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ombouw Hoekse Lijn. Een activiteit in de gemeenten Schiedam, Maassluis, Vlaardingen en Rotterdam (Hoek van Holland). Onderzoek naar vergroten bereikbaarheid Maasvlakte 2. <p><u>Regio Haaglanden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Invullen van het programma Netwerk RandstadRail. Er worden nog aanpassingen doorgevoerd in Den Haag, Rijswijk en Delft. 		
Verbeteren van de kwaliteit van plekken		
<p><u>MRDH Breed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Verhogen van toegankelijkheid van bus- en tramhaltes. Bijdragen aan het samenwerkingsverband Stedenbaan Plus. <p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren van projecten uit het programma Naar een Toekomstvast OV (NTOV). Dit betreft projecten in zowel Haaglanden-gemeenten als gemeenten in de regio Rotterdam. <p><u>Regio Haaglanden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelen van vervoers-/OV knoop Bleizo in Zoetermeer. Realiseren eindstation metrolijn E Den Haag Centraal. 		
<p><u>Rotterdamse regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Kwaliteitsverbetering station Alexander 		Onderdeel trein/metro is in uitvoering, fietsparkeren is nog in onderzoek.

Kansen voor mensen		
<u>MRDH Breed</u> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken van relevante onderwerpen uit de Strategisch Bereikbaarheidsagenda naar een beleidsuitvoeringsplan. • Verbeteren van 'first and last mile' voor OV gebruikers. • Bijdragen aan het samenwerkingsverband Stedenbaan Plus. <u>Rotterdamse regio</u> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken conclusies onderzoek 'Verbeteren Bereikbaarheid Rotterdam The Hague Airport (RTHA)'. <u>Regio Haaglanden</u> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken van kansrijke projecten uit het programma 'Werelds Netwerk aan Zee'. 		<p>In 2016 omgevormd naar programma Automatisch Vervoer Last Mile i.r.t. RNE. Bredere aanpak last mile start 2017.</p> <p>Als gevolg van beëindiging aandeelhouderschap NS in HTM wordt momenteel dit programma herzien.</p>
<u>MRDH Breed</u> <ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren van indeling (bus) concessiegebieden en aansluitend optimalisatie van het busnetwerk. 		<p>Dit wordt in het derde kwartaal 2016 uitgewerkt in de voorbereiding van de nieuwe busconcessies.</p>
De duurzame regio		
<u>MRDH Breed</u> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de nieuwe Wet lokaal spoor (regeling treedt in werking op 1-12-2015). • Relevante eisen worden opgenomen in de nieuw concessies. • Bijdragen aan kennisontwikkeling op het gebied van zero-emissie busvervoer. <u>Regio Haaglanden</u> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan het plan duurzame mobiliteit Haaglanden. 		
Efficiënt en rendabel		
<u>MRDH Breed</u> <ul style="list-style-type: none"> • Kostenbeheersing toepassen op regulier beheer en onderhoud en vervangingsinvesteringen rail. • Kostenbeheersing en innovatieve aspecten in Concessie Rail 2016. • Actieve sturing en adequaat beheer van de OV concessies. 		<ul style="list-style-type: none"> • Kostenbeheersing onderhoud RET is ingevoerd. Andere financiering vervangingsinvesteringen RET vereist nog besluitvorming in Algemeen Bestuur. • Dit is onderdeel van de nieuwe railconcessies, die momenteel worden inbesteed. In juli 2016 is het gunningsbesluit voor de Rotterdamse railconcessie genomen in het najaar volgt die voor de Haaglandse railconcessie. • Er wordt gewerkt aan verdere verbetering van het concessie management. Dit moet leiden tot een MRDH-brede

<ul style="list-style-type: none">• Inrichten OV marketing platform.		<p>concessiemonitor.</p> <ul style="list-style-type: none">• Op dit moment wordt hard gewerkt vanuit het marketingplatform om het Tourist Day Ticket te introduceren. Dit heeft er toe geleid dat verdere inrichting van het marketingplatform en de organisatie even 'on hold' is gezet. Na de introductie van het Tourist Day Ticket wordt dit opgepakt.
--	--	--

3.2.2 Financiële afwijkingen

Programma 2: Openbaar Vervoer (euro's)	Eerst gewijzigde begroting 2016	Prognose 2016	Begrotings- wijziging 2016-2
Lasten:			
<u>Programmakosten regio Haaglanden</u>			
<i>Beleid en programmering OV</i>	579.000	579.000	0
<i>Exploitatie</i>	116.438.600	112.621.584	-3.817.016
<i>Beheer en onderhoud infra</i>	49.600.000	53.417.016	3.817.016
<i>Netwerk</i>	39.101.100	70.101.100	31.000.000
<u>Programmakosten Rotterdamse regio</u>			
<i>Beleid en programmering OV</i>	1.853.000	1.853.000	0
<i>Exploitatie</i>	111.769.800	111.769.800	0
<i>Beheer en onderhoud infra</i>	76.688.000	76.688.000	0
<i>Netwerk</i>	75.573.000	75.573.000	0
<u>Programmakosten MRDH</u>			
<i>Beleid en programmering OV</i>	370.000	370.000	0
<i>Exploitatie</i>	1.000.000	1.000.000	0
Apparaatslasten	4.399.000	4.487.400	88.400
Totaal lasten	477.371.500	508.459.900	31.088.400
Baten:			
Regio Haaglanden	208.603.200	239.647.400	31.044.200
Rotterdamse regio	268.768.300	268.812.500	44.200
Totaal baten	477.371.500	508.459.900	31.088.400
Resultaat	0	0	0

Toelichting financiële afwijkingen:

Regio Haaglanden

Exploitatie/Beheer en onderhoud infra

In de eerst gewijzigde begroting 2016 was het geraamde bedrag voor indexatie geheel opgenomen onder Exploitatie. De feitelijke uitkering is verdeeld over de posten Exploitatie en Beheer en onderhoud infra. Vandaar de voorgestelde begrotingswijziging van € 3,8 miljoen (budgetneutraal).

Netwerk

In de eerst gewijzigde begroting 2016 is de begrote bijdrage van het Ministerie van I&M voor de aanlanding van de Erasmuslijn in Den Haag ad. € 22 miljoen direct in mindering gebracht op de lasten. Dit wordt nu gecorrigeerd door een gelijktijdige budget neutrale ophoging van de kosten en de baten voor dit project.

Als gevolg van in 2016 betaalde kosten voor werkzaamheden binnen het project Netwerk Randstadrail (NRR) die volgens eerdere planningen al in 2015 zouden zijn uitgevoerd, moet de begroting 2016 voor dit project met een bedrag van € 9 miljoen worden verhoogd. Het gaat hier alleen om een budgetverschuiving in jaren: de totale projectbegroting wijzigt dus niet.

De incidenteel hogere apparaatslasten worden nader toegelicht in hoofdstuk 4.1.1 van deze rapportage.

3.3 Programma Economisch Vestigingsklimaat

3.3.1 Beleidsmatige afwijkingen

Acties in 2016	Status	Toelichting
Werklocaties		
Een visie voor werklocaties in de MRDH: <ul style="list-style-type: none"> • Regionale visievorming op het terrein van bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel. • Afstemming bereikbaarheid werklocaties met Vervoersautoriteit. 		
Programmeringsafspraken werklocaties: <ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijke programmering van bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel, met aandacht voor herprogrammering, herstructurering en herbestemming van bestaande locaties. • Monitoring van ontwikkeling werklocaties. • Afstemming programmering werklocaties met buurregio's. • Vertegenwoordiging van de MRDH-gemeenten naar provincie Zuid-Holland rond de afstemming van regionale plannen op het provinciaal instrumentarium (REO-functie). • Het toetsen van nieuwe initiatieven aan de visies. Dit willen we doen in logische thematische en geografische verbanden, afhankelijk van de schaal van de opgave die voorligt. • Kennisdeling met en ondersteuning van gemeenten en regionale economische netwerken. • Inrichten van een goed functionerende regionale overlegstructuur, die zowel geografisch als thematisch logisch ingedeeld is. 		
Eén loket voor locatievraagstukken: <ul style="list-style-type: none"> • We willen eerst het bestaande speelveld in kaart brengen. • Vervolgens willen we kijken hoe de zaken optimaler kunnen worden georganiseerd. 		In de Agenda Economisch Vestigingsklimaat staat dat de MRDH streeft naar één loket voor (adviesing over) locatievraagstukken. De aanname was dat er diverse organisaties met dit vraagstuk bezig zijn en dat dit efficiënter kan. Om hier meer inzicht in te krijgen is in 2015 onderzocht hoe deze organisaties zich tot elkaar verhouden; het speelveld is in kaart gebracht. Hierna zijn de verschillende mogelijkheden bestudeerd op haalbaarheid en draagvlak. Er is verder onderzocht of de loketvoorziening Steenworp naar

		metropoolniveau getild kon worden. Conclusie van dat onderzoek is dat deze opschaling een effect heeft op de inwonerbijdrage en dat dat nu ongewenst is. Beweging in het speelveld van de organisaties die zich bezighouden met locatievraagstukken is op korte termijn niet haalbaar gebleken.
Smart Infrastructure		
<ul style="list-style-type: none"> • We dragen bij aan de besluitvorming over warmte infrastructuur in 'cluster west' van de warmterotonde. • We leveren een visie op over een regionale ICT infrastructuur binnen het smart city concept om duurzame stedelijke ontwikkeling te faciliteren. • We zorgen dat op de schaal van de MRDH lokaal geproduceerde laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen wordt geplaatst. 		In de begroting 2017 is warmte-infrastructuur opgenomen als samenwerkingsproject met de provincie. Het werkveld Smart Infrastructure zet in dit kader in op het vormgeven van de energietransitie in de regio.
<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen dat voor alle gemeenten de vraag naar en aanbod van duurzame energie inzichtelijk is. 		Voor alle gemeenten wordt in 2016 met behulp van een digitale kaart de vraag en het aanbod van warmte en koude inzichtelijk gemaakt. Dit betreft het belangrijkste onderdeel van duurzame energie.
Branding		
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling van een breed gedragen brandingstrategie, met bestuurlijk commitment voor de uitvoering. • Organiseren van netwerk van marketing- en acquisitieorganisaties. • Vormen en benutten van netwerk van bedrijven in de metropoolregio als ambassadeurs in het gebied bij internationale bezoeken/geïnteresseerde leads e.d. • Vergroten van de (inter-)nationale bekendheid van de MRDH als mondiale show case voor oplossingen op het gebied van duurzaam leven in een sterk verstedelijkte deltaregio. • Mede-opdrachtgeverschap in metropoolverband aan bestaande marketing- en acquisitieorganisaties in de regio. 		
Clustervorming		
<ul style="list-style-type: none"> • Fysieke en ruimtelijke randvoorwaarden stimuleren voor verbinding tussen en groei van innovatieve bedrijven in de regio, onder meer door verzekerd aanbod van locaties in alle marktsegmenten en op alle kwaliteitsniveaus en door inrichting van nieuwe en versterking van bestaande interactie-, kennis-, campus- 		

<p>en overige werkmilieus binnen de metropoolregio.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren van kansrijke cross-overs door het instellen van regelluwe zones, proeftuinen en living labs. • Implementeren van de Campusstrategie MRDH. • Relevante bedrijvennetwerken van metropoolgemeenten in verbinding brengen met elkaar en uitvoeringsorganisaties als InnovationQuarter. • Meer consistentie in het regionaal-economische beleid door het afstemmen van regionale economische doelstellingen met de economische programma's van de deelnemende gemeenten. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunen van de samenwerking tussen de universiteiten van Leiden, Delft en Erasmus Universiteit (LDE) en met Wageningen Universiteit. 		<p>Het ondersteunen van de samenwerking is geen doel op zich, we zetten langs de lijnen van de inhoud de specifieke expertise van de 4 universiteiten in t.b.v. de economische ontwikkeling van de regio, waar mogelijk door samenwerking (in wisselende coalities) van de betrokken instellingen.</p>
<p>Financiering</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • De MRDH wil komen tot een langjarige regionale investeringsstrategie met breed bestuurlijk commitment. • Onderdeel van deze strategie is een dynamische lijst van kansrijke potentiële investeringsprojecten en fondsen. Met deze lijst wordt actief gezocht naar potentiële publieke en private investeerders. Op deze wijze moeten de investeringen in onze regio exponentieel toenemen. • Koppeling van publieke middelen aan private middelen – onder andere van institutionele beleggers – door het gezamenlijk ontwikkelen van business cases binnen de langjarige regionale ontwikkelingsstrategie. • Ondersteunen van ontwikkeling van specifieke business cases, bijvoorbeeld op het gebied van het koppelen van bestaande of aanleggen van nieuwe energie-infrastructuur. • Inzet op bundeling van publieke investeringsmiddelen (lokaal, provinciaal, nationaal, Europees), onder andere in revolverende ontwikkelingsfondsen. • Jaarlijks bepalen de deelnemende gemeenten met elkaar de inhoudelijke focus van de financieringsvraagstukken en concrete business cases waarop dat jaar 		

wordt ingezet.		
Onderwijs en arbeidsmarkt		
<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de resultaten van de actieagenda's in 2015 voor 3 cluster-combinaties : Agro/Horti/Food/Logistiek, Maritime/ Aerospace/ICT en Safety&Security/ICT/Hightech de afgesproken maatregelen in de triple helix bewaken/aanjagen. • Op basis van de in 2015 ontwikkelde aanpak 'slim gemaakt' een actieagenda opstellen voor de sterke clusters in de metropoolregio, gekoppeld aan concrete uitvoeringsafspraken met de triple helix. • Effecten van ontwikkelingen die van invloed zijn op de regionale arbeidsmarkt van verschillende clusters (nieuwe maakindustrie, reshoring, robotisering) verkennen en vertalen naar concrete afspraken met de betreffende clusters. • Ontsluiten succesvolle aanpakken 'onderkant arbeidsmarkt'. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Bijdragen aan verduurzaming van bestaande mbo-Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV) en hbo-Centres of Excellence (COE) en bijdragen aan opstart in clusters waar nog geen CIV en/of COE zijn, resulterend in een aantal concrete business cases, waarin bijdragen en inzet zijn benoemd. 		<p>Door de CIV's/COE's is deze actie zelf opgepakt. Met het Platform Bétatechniek is verkend of er op dit moment concrete acties noodzakelijk zijn vanuit de regionale overheid.</p> <p>Dit blijkt op dit moment niet het geval. Op het moment dat er concrete vragen opkomen, zal dit waar mogelijk gericht worden opgepakt. Daarnaast is vanuit het RNE-traject het platform Next Education gevormd door tien professionele onderwijsinstellingen dat zal voortbouwen op de resultaten van de CIV's en COE's.</p>
Bereikbaarheid		
<ul style="list-style-type: none"> • Koppeling economische doelstellingen aan de doelen uit de strategische bereikbaarheidsagenda (vergroten van bereikbaarheid kernen, beter benutten bestaande infrastructuur, versterken kwaliteit vervoersknooppunten). • Gerichte activiteiten op grond van een mobiliteitsstrategie voor de economische (hotspots van de) clusters inzake verschillende modaliteiten en vervoersstromen. Met onderscheid in regionale bereikbaarheid en internationale connectiviteit. • Inzetten regionale bedrijfsleven en kennisinstellingen in MRDH bij ontwikkeling pilots en proeftuinen voor mobiliteitsvernieuwing, inclusief de bereikbaarheid van het landelijk gebied. 		

<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik maken van de expertise van de bestaande initiatieven in de regio zoals de Verkeersonderneming Rotterdam en de Mobiliteitsmakelaar Haaglanden: initiatieven opschalen en verbinden. 		<p>Vanuit EV zullen geen initiatieven worden ontwikkeld gericht op mobiliteitsmanagement. Focus op mobiliteitsinnovatie en toplocaties.</p>
<p>Nieuwe economische dragers landelijk gebied</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • We ontwikkelen een gedeeld perspectief op de economische opties voor het Metropolitane landschap in de MRDH. • In het groene gebied vormen we een netwerk tussen ondernemers - vanuit de vrijetijds- en de landbouwsector - en lokale overheden ter versterking van beide sectoren in hun onderlinge samenhang. • We vergroten de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de verschillende gebieden. • Door gezamenlijke productontwikkeling en gemeenschappelijke branding en marketing trekken we meer bezoekers. • We organiseren een platform voor de verschillende gemeenten met vrijetijdseconomie als een belangrijke economische sector, inclusief gebieden met belangrijke landschappelijke waarden. 		

3.3.2 Financiële afwijkingen

Programma 3: Economisch vestigingsklimaat (euro's)	Eerst gewijzigde begroting 2016	Prognose 2016	Begrotings- wijziging 2016-2
Lasten:			
Programmakosten	4.350.470	4.716.292	365.822
Apparaatslasten	2.293.100	2.339.700	46.600
Totaal lasten	6.643.570	7.055.992	412.422
Baten:			
Inwonerbijdrage	5.664.000	5.664.000	0
Overige inkomsten gemeenten	230.106	575.106	345.000
Inkomsten provincie		20.822	20.822
Totaal baten	5.894.106	6.259.928	365.822
Resultaat voor reservemutaties	-749.464	-796.064	-46.600
Onttrekking aan Egalisatiereserve EV	749.464	796.064	46.600
Resultaat na reservemutaties	0	0	0

Toelichting financiële afwijkingen:

Lasten

De begrote programmakosten stijgen met € 365.822. Dit is als volgt te verklaren:

1. Roadmap Next Economy (RNE).

Vanuit hun staande economische beleid dragen de gemeenten Den Haag en Rotterdam samen maximaal € 600.000 (waarvan zoveel mogelijk in-kind) bij aan procesmiddelen voor de totstandkoming van de RNE. De door de MRDH voorgeschoten proceskosten zullen met een maximum van € 345.000 via gelijke delen aan de gemeenten Rotterdam (maximaal € 172.500) en Den Haag (maximaal € 172.500) worden gefactureerd. Voorgesteld wordt de geraamde programmakosten te verhogen met dit bedrag met als dekking een verhoging van de inkomsten.

2. In het kader van de samenwerking tussen de provincie Zuid-Holland en de MRDH draagt de provincie bij aan een eerste voorbeelduitwerking van de Hollandse Banen (€ 15.957) en aan de bestuursconferentie Rotte Rijn Vliet (€ 4.865). Voorgesteld wordt de geraamde lasten te verhogen met het bedrag van deze inkomsten van € 20.822.

De begrote apparaatslasten stijgen incidenteel met € 46.600. Deze verhoging wordt nader toegelicht in hoofdstuk 4.1.1 van deze rapportage. De bij de jaarrekening 2015 gevormde Egalisatiereserve EV kent nog een deel niet-gealloceerde middelen van € 68.064. Voorgesteld wordt om hiervan € 46.600 in te zetten ter dekking van de eenmalige extra apparaatslasten.

Baten

Overige inkomensoverdrachten gemeenten

Betreft de bijdragen van de gemeenten Rotterdam en Den Haag aan de totstandkoming van de Roadmap Next Economy vanuit hun staande economische beleid. Zie verder de toelichting op de lasten. Voorgesteld wordt de geraamde baten (overige inkomsten gemeenten) te verhogen met € 345.000.

Inkomsten provincie

Betreft de bijdragen van de provincie Zuid-Holland aan twee samenwerkingsprojecten. Zie verder de toelichting op de lasten. Voorgesteld wordt de geraamde baten (inkomsten provincie) te verhogen met € 20.822.

Reserves

Betreft de bijdrage aan de exploitatie als gevolg van een geraamde onttrekking aan de bestemmingsreserve Egalisatiereserve economisch vestigingsklimaat ter dekking van eenmalige extra apparaatslasten. Zie verder de toelichting op de lasten. Voorgesteld wordt een reserveonttrekking van € 46.600 ter begroting te brengen.

3.4 Programma Samenwerkingsverbanden

3.4.1 Financiële afwijkingen

Programma 4: Samenwerkingsverbanden (euro's)	Eerst gewijzigde begroting 2016	Prognose 2016	Begrotings- wijziging 2016-2
Lasten:			
DOVA	964.500	964.500	0
BEREIK!	1.590.000	1.590.000	0
Totaal lasten	2.554.500	2.554.500	0
Baten:			
DOVA	964.500	964.500	0
BEREIK!	1.590.000	1.590.000	0
Totaal baten	2.554.500	2.554.500	0
Resultaat	0	0	0

Toelichting:

Voor dit programma wordt geen begrotingswijziging voorgesteld.

4. Paragrafen

4.1 Organisatie en bedrijfsvoering

4.1.1 Financiële afwijkingen

Apparaatslasten (euro's)	Eerst gewijzigde begroting 2016	Prognose 2016	Begrotings- wijziging 2016-2
Salarislasten:			
<i>Directe salarislasten</i>	5.833.900	5.992.600	158.700
<i>Doorbelaste salarislasten</i>	2.218.300	2.280.100	61.800
<i>Salarislasten tijdelijke extra formatie</i>	491.700	505.200	13.500
Subtotaal salarislasten	8.543.900	8.777.900	234.000
Overige materiële apparaatslasten:			
Bestuursondersteuning en juridische zaken	150.000	136.000	-14.000
ICT/DIV	600.000	575.000	-25.000
Overige personele lasten	745.000	906.000	161.000
Financiën	130.000	127.000	-3.000
Huisvestingslasten en overige facilitaire zaken	1.142.500	1.120.000	-22.500
Communicatie	288.400	168.900	-119.500
Opbrengsten:			
Bijdrage DOVA	-161.000	-147.000	14.000
Bijdrage BEREIK!	-59.900	-50.900	9.000
Subtotaal overige materiële apparaatslasten en opbrengsten	2.835.000	2.835.000	0
Totaal apparaatslasten	11.378.900	11.612.900	234.000

Toelichting begrotingswijziging:

Salarislasten

De begroting voor salarislasten stijgt incidenteel met € 234.000 als gevolg van de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) met ingang van 1 januari 2017. Het IKB komt in plaats van bestaande afzonderlijke regelingen als vakantiegeld, eindejaarsuitkering, levensloopbijdrage en de waarde van bovenwettelijk verlof. Conform de verantwoordingsvoorschriften in het Besluit begroting en verantwoording wordt er in het jaar voorafgaand aan de invoering van het IKB een éénmalige extra last van 7 maanden (juni tot en met december 2016) vakantiegeld verantwoord.

Deze incidenteel hogere lasten zijn als volgt over de programma's verdeeld: programma Openbaar vervoer € 88.400, programma Verkeer met € 99.000 en programma Economisch Vestigingsklimaat € 46.600.

Toelichting wijzigingen binnen apparaatslastenbegroting:

Binnen de vastgestelde begroting voor apparaatslasten wordt een aantal wijzigingen doorgevoerd vanwege voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen. Er zijn geen wijzigingen op het totaal van de apparaatslasten (budgetneutraal), maar alleen verschuivingen

tussen de afzonderlijke onderdelen. Hierna volgt per onderdeel een korte toelichting op de mutaties:

Materiële apparaatslasten

Binnen de begroting voor materiële apparaatslasten wordt een aantal wijzigingen doorgevoerd vanwege een aantal nieuwe ontwikkelingen. Het betreft verschuivingen tussen de afzonderlijke onderdelen van materiële apparaatslasten. Hierna volgt per onderdeel een korte toelichting op de mutaties:

Bestuursondersteuning en juridische zaken

Het in de eerste bestuursrapportage 2016 opgenomen budget om plaats onafhankelijk te kunnen vergaderen is voor een groot deel niet benodigd in 2016. In de huidige huisvestingslocatie in Den Haag vinden kleine aanpassingen plaats die binnen bestaand budget kunnen worden opgevangen. Het budget voor bekendmakingen wordt vanaf 2016 binnen het budget voor bestuursondersteuning verantwoord.

ICT/DIV

ICT inrichtingsvraagstukken zijn in 2016 beperkter dan verwacht. Een aantal vraagstukken wordt meegenomen voor de nieuwe ICT inrichting vanwege de verhuizing in 2017.

Overige personele lasten

Voor de begeleiding en uitwerking van de interne evaluatie van de werkorganisatie is in 2016 meer budget benodigd gebleken.

Financiën

Vanwege de interne evaluatie van de werkorganisatie die in de eerste helft van 2016 heeft plaatsgevonden en de uitwerking hiervan, is het nu niet opportuun om de Rekenkamers van de gemeenten Den Haag en Rotterdam te vragen een quick scan uit te voeren. Wel is er tijdelijk extra personele ondersteuning nodig op het gebied van financiën, onder meer om voldoende voortgang te kunnen boeken op de verbeterpunten uit het accountantsverslag. De begroting voor dit onderdeel blijft daarom nagenoeg gelijk.

Huisvestingslasten en overige facilitaire zaken

Het budget voor facilitaire diensten kent een lagere uitputting dan verwacht op basis van de realisatie in 2015. De realisatie in 2015 kende nog een aantal incidentele posten vanwege de start per 1 januari 2015 op de huidige locatie.

Communicatie

Het budget voor de website kent een lagere uitputting dan verwacht op basis van de realisatie in 2015. De realisatie in 2015 kende nog een aantal incidentele posten vanwege de vrijwel volledige ontwikkeling van de website in 2015. Het uitgangspunt dat publicaties in principe digitaal worden ontwikkeld geeft daarnaast ruimte binnen het communicatie budget. Bekendmakingen worden vanaf 2016 verantwoord binnen het budget voor bestuursondersteuning.

Opbrengsten

De geraamde opbrengsten van de samenwerkingsverbanden DOVA en BEREIK! voor het gebruik van de MRDH faciliteiten zijn lager op basis van feitelijk verbruik.

5. Besluit

Het algemeen bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag,

gelet op artikel 4:1 van de Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2014;

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 23 november 2016;

b e s l u i t :

1. kennis te nemen van de 2^e Bestuursrapportage 2016;
2. de in de 2^e Bestuursrapportage 2016 opgenomen 2^e begrotingswijziging 2016 vast te stellen.

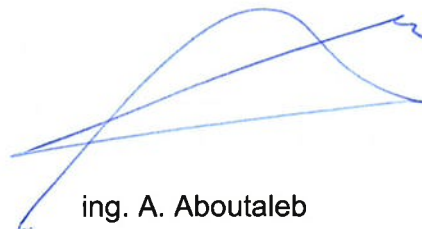
Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 december 2016 van het algemeen bestuur.

de secretaris,

de voorzitter,

mw. mr. drs. A.W.H. Bertram

ing. A. Aboutaleb

Bijlage 1 – Staat van reserves en fondsen

In onderstaand overzicht wordt de stand van reserves en fondsen weergegeven op basis van de stand van de jaarrekening 2015 en de voor het exploitatiejaar 2016 geraamde mutaties inclusief de bij deze rapportage voorgestelde begrotingswijzigingen.

Omschrijving	Balans saldo 31-12-2015	Raming dotaties 2016	Raming onttrekking 2016	Raming saldo 31-12-2016
<i>MRDH</i>				
Reserve weerstandsvermogen EV	100.000	0	0	100.000
Egalisatiereserve EV	2.387.228	0	796.064	1.591.164
<i>Regio Rotterdam</i>				
BDU	359.227.968	261.032.400	291.917.200	328.343.168
<i>Regio Haaglanden</i>				
Regiofonds BOR	58.307.058	0	58.307.058	0
Mobiliteitsfonds	121.253.956	237.883.600	270.926.389	88.211.167
Totalen	541.276.210	498.916.000	621.946.711	418.245.499

Colofon

Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Postbus 66

2501 CB Den Haag

088 5445 100

informatie@mrhd.nl

www.mrdh.nl

Datum

